

RÓZSA UJSÁG.

AZ ÁTALÁNOS RÓZSÁSZAT ÉS ÁTALÁNOS KERTÉSZET

KÉPES SZAKKÖZLÖNYE.

IV. évfolyam. — 3-ik szám.

Szerkeszti és kiadja:

Dr. Kaufmann Ernő, Pécs-Szabolcson.

Az évfolyam június elsején kezdődik. — Megjelenik évenként 6 füzetben: június, augusztus, október, december, február és április hónapokban. — Előfizetési ára: **évenként 2 frt, félévre 1 frt.** — Reklamációk csak a megjelenési hónap 20-áig vehetők figyelembe. — Mindenü küldemények a szerkesztő nevére czimzendők.

 A német kiadás előfizetési árai ugyanazok.

PÉCSETT.

NYOMATOTT ENGEL LAJOS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1890.

RÓZSA UJSÁG.

Tartalom. Választék az 1889-ik évi rózsajudonságok közül. — Tarkalevelű rózsák. — Válasz a 2-ik számban feltett kérdésre. — Egy rózsászati kuriózum. — Merénylot a virágok királynéja ellen. — Madame Philéon Cochet. — Madame Faleot. — Madame Mélanie Willermoz. — Catharine Mermet. — The Bride. — Igen egyszerű kerti szerszám. — Houben sugár-
csőve örvénypermetezővel. — Műleges trágya a rózsák számára. — A güzük elpusztítása. — A keleti népek szörbötje. — Friss szilvák oltartása. — Gyümölcsök fehéritése a befőzésnél. — Néhány jobb almajudonság: 1. Lüttichi ananász-Calville. — 2. Calville d'Anjou — 3. Calville Cuquesne. — 4. Lanes Prince Albert. — Ostrowskia magnifica. — Crinum Kunthianum, Roem. — Legkorábbi hajtató jáczintok. — Korai tulipánok. — Lastrea Richardsii multifida. — Anthurium Veitchi: Excelsior. — Azalea indica: „Robert le Diable.” — A jerikói róza. — A szerkesztőségnek beküldött árjegyzékek. — Uj rózsafajok. — Irodalmi szemle. — A Rózsa Ujság olvasóköre. — Színes műmelléklet: Madame Philéon Cochet.

Választék az „1889-ik évi rózsajudonságok közül.

Ketten Testvérek-től Luxemburgban.

Nem minden rózsakedvelőnek áll tehetőségében az évenként nagyobb számban forgalomba hozott rózsajudonságok beszerzése s ez okból szolgáltatot velünk teljesíteni e lapok tisztelt olvasóinak, midőn az alábbiakban a mult 1889-ik év ujdonságai közül felsoroljuk azon fajokat, melyeket a legjobbaknak tartunk s melyeket az utóbbi tél alkalmával a melegházban, az imént lefolyt nyár menetében pedig a szabadföldben volt alkalmunk teljes virágzatukban láthatni és észlelhetni.

A tél folyamán nemesített rózsák közül az első esztendőben tudvalevőleg sok faj, különösen pedig a remontáns rózsák, sem a melegházban, sem a szabadföldben nem virítanak szívesen s ha éppen hoznak is néhány virágot, ezek közönségesen fejletlenek s így lehetséges, hogy lajstromunk a további észleletek alapján valamivel terjedelmesebb, vagy talán valamivel rövidebb leend, egészben véve azonban bírálatunk hihetőleg mégis helyesnek fog feltünni. — Hogy e bírálat megejtésére vállalkoztunk, első sorban azon tapasztalati tények tudandó be, hogy az utóbbi ujdonságok közül több faj éveken át csaknem figyelemre sem méltattatott, mint pl: *Luciole*,

Grace Darling, *Madame Joseph Desbois* s így tovább.

Némely ujdonságtenyésztő nem érti, vagy nem akarja teremtményét az azt megillető ékitménynyel felruházni; igen hiányos származási okmánynyal küldi azt ki a nagyvilágba, hogy a virágok birodalmát meghódítsa, míg más ujdonságkereskedők köznapi gyermekeik részére már hónapok, sőt évekkal előbb kiküldik a felcziczomázott hirdetőt a nagy dobbal s azután hozzájuk még kiváló nemesi családfát is csatolnak utlevél gyanánt. Vannak azonban a rózsatenyésztők között is épen ugy, mint más állásbelieknél, sajátságos fukarkodók; különösen a francziák közt találunk ilyeneket, kik többnyire csak kiváló ujdonságokat küldenek a piacra, ezeket azonban rendesen oly silányan ruházzák fel, hogy bennük a kevésbé avatott rózsász eleintén csak koldusleányokat kell, hogy lásson. — Az ily tenyésztők, tekintve a mai reklámvilágot, igen helytelenül járnak el. — E fukar tenyésztők, de különösen a rózsakedvelők érdekében kívánjuk az elmulasztottakat ez illetékes helyen helyreépítozni:

A *thearózsák* közül legelőször is *Bennett*-nek, az ismeretes angol rózsatenyésztő-

nek újdonsága: *Cleopatra* fog feltűnni. A rózsza színe halvány-pirosas, a virágszirmok fénylő rózsaszínű szegélyzetével; nagy, telt és főlsgesen illatozó; meglehetősen hosszas bimbója megnyúlt szilárd virágszáron ül: a bokor növése erőteljesnek mondható. Nevét viseli e rózsza a szépségéről híres ó-egiptomi királynénak, az ókori történelem egyik legkiválóbb alakjának, ki magát, nehogy az actiumi csata után (30 Kr. e.) a római győzedelmes triumvir: Octavian, a későbbi római császár: Augusztus kezeibe essék, egy sajátkezűleg a mellére helyezett vipera harapása által végezte ki. Ezen elbűvölő szépségű egiptomi nő, a két hatalmas római férfiut: Caesart a nagy diktátort és Marcus Antonius, mint bepanaszlóját, szépsége által csábutra vezette; kétségbe esett azonban, midőn Octaviannál nem érhetett el hasonló sikert. — Nagyon szerencsésen választott név tehát, melyet Bennett rózsájának adott.

Climbing Niphotos, vagyis kúszó Niphotos, (niphotos = hó) színre és alakjára, de különösen gyönyörűen alkotott bimbójára nézve, az általánosan ismeretes és kedvelt Niphotos-hoz teljesen hasonlít, csupán csak növekedésében különbözvén anyjától tekintetben csakugyan lépést tartott korunk áramlatával, melyben a gyermekek természetesen iparkodnak a szülőket túlszárnyalni. Erős növése mellett e rózsza mégis éppen oly gazdagon virágzik mint anyja s a hajtatóházakban különösen pompás átellenesét képezi fehér színben, az aranyszínű Maréchal Niel-nek.

Duchesse Marie Salviati, a Mad. Lambert és Maurice Kuppenheim párosításából származó ivadék. A rózsza színezete többnyire narancs-chrómsárga test-rózsaszínű árnyékolattal és barackszínű középpel, néha azonban egészen sáfránysárga minden árnyékolat nélkül. Fejlettség és teltség tekintetében e rózsza mi kívánnivalót sem hagy hátra; szép, hosszasra megnyúlt bimbói igen könnyen nyílnak fel s azután kellemes ibolya-illatot árasztanak. A bokor növekedése meglehetősen erőteljes.

Sajátságos színezetet mutat az újdonságtenyésztők soraiba csak legujabban lépett francia Tesnier újdonsága: *Gloire des Cuivries*, vagyis: a réz-színűek diadala. A nagy és jól telt virág szép hosszas bimbóból fejlődik ki, rezes-sárgán színeződött, arany-sárga alapon biborpiros csillogással, igen kellemesen illatozó. A szép bokor növekedése erőteljes.

Jeanne Guillaumez, téglavörös színben virágzik s fakó rózsaszínnel gazdagon el van árasztva, közepén pedig fémes piros, sötét szalmasárgán elmosódva; hosszas bimbója nagy és telt virággá fejlődik ki. Maga a bokor erőteljes növekedésű, sudaras, felfelé törekvő hajtásokkal.

Madame Moreau. Szép rezes-sárga színű virág sötétbb középpel; nagy és telt, igen kellemesen illatozik. A bokor igen erőteljes, csaknem kúszó növekedésű. Származik az ismeretes Madame Falcot thearózsáról, párosítva a Mad. Bérard szintén első rangu thearózsá himporával. Az ily jeles szülőktől való származás, már előre is szép ivadékra enged következtetni.

A francia Bernaix *Madame d'Anst* újdonságában mint igen ritka jelenség: két színnek összhangzatos egyesülése található fel; a belső nagyobbik rész nankinsárga, míg a külső virágszirmok, valamint néha a következők csúcsai halvány testrózsaszínben pompáznak. Jogosan mondja tehát Bernaix a tenyésztő, hogy kedvencz újdonságánál a Souvenir de la Malmaison és a W. Allen Richardson rózsák színezetei egyesítve vannak. A virág meglehetősen középnagy, eléggé telt; a bokor növése mérsékletes, a virágzat pedig rendkívül gazdag. Valóban pompás kerti jelenség, mely feltűnő színezetével a rózsakedvelő tekintetét már a távolból is magára képes vonni.

A spanyol Pries újdonságának: a *Miss Marston*-nak e helyen dicsőítő éneket zenge-deznénk, ha azt nem mi magunk hoztuk volna a vásárra, miután semmi kétséget sem táplálunk az iránt, hogy ez a rózsza rövid idő alatt minden jobb rózsakertben a diszhelyet

fogja elfoglalni. A nagy és telt virág közepén pirosas baraccsárga, kifelé sárgásan rózsásfehér, sötét rózsaszínű szegélyzettel s e mellett folséges ibolyaillatot áraszt. A bokor mérsékletes növekedésű, rendkívül gazdagon virágzik.

A *Rheingold* egyike azon csekély számú németországi tenyésztményeknek, melyek ma-guknak eddig elismerést voltak képesek szerezni; — közepének sötét narancs-sárga színe, mely kifelé elhalványodva citromsárgába megy át, némileg az anyafajra, a Madame Caro-ra emlékeztet, azonban sokkal sötétebb és szebb is, mint ez utóbbi. A meglehetősen nagy és telt, kellemesen illatozó virág könnyen nyílik fel s mérsékletes növé-sű, gazdag virágzatot nyújtó bokor, a meglegházi hajtásra is kiválólag alkalmas.

Átalában szeretjük azon rózsaneveket, melyek az ő-s hitrege, vagy az ó- és közép-kor ismeretes egyéneire emlékeztetnek, különösen ha azok nőnevek, melyekkel a rózsákat különben is szívesen szoktuk felruházni. Az angol rózsatenyésztő: William Paul tehát igen szerencsés fogást tett, midőn alább leirandó rózsaujdonságát, szerelmi dalairól emlékeztetes görög költőnő: *Sappho* nevével látta el, ki Kr. e. a 7-ik vagy 6-ik században élt Lesbos szigetén s ki magát szerelmi bánatában a leukádi szikláról a tengerbe dobta. A szép név azonban korántsem lenne képes bennünket e rózsá iránt kedvező hangulatba hozni, ha ez ezt különben nem érdemelné ki. Valójában rendkívül gyönyörű egy virág; központjában fénylő sötétsárga; kifelé sárga, barnás zergebőrszinnel elmosódva. Nagy, telt, gömbidomu, illata a Gloire de Dijon-ra emlékeztet s erősen növekedő bokra gazdagon virágzik.

Nekünk úgy tűnik fel, mintha az ezen évi theahybridák között a francia rózsate-nyésztő Moreau: *La France de 1889*. ujdonsága lenne a legjobb. Igen nagy és telt virágja vakító fényes piros színezetű, néha a szirmok fehéren vonalosak. Nagysága daczára ez a rózsá mégis igen könnyen nyílik fel s erősen nö-vő bokra rendkívül gazdagon vi-rágzik.

A *Noisette-rózsák* csoportja ezen évben csupán egyetlen fajjal: a *Madame Carnot*-val, a jelenlegi francia köztársasági elnök ne-jének ajánlott rózsával van képviselve. Ez a rózsá feltétlenül jó fajnak tartható; aransárgán nyílik, közepe felé e szín még sokkal sötétebb, ki-felé pedig kissé elvilágosodó. Középnagy, jó teltségű és igen kellemesen illatozó rózsá, melynek erőteljes növé-sű bokra a William Allen Richardson-tól származik. Eredetét már az anyafajhoz való hasonlatossága is elárulja s azután színének változatossága is ép-pen oly esélyeknek van alávetve, mint a törzsfajnál.

Most pedig a *remontáns* hybridrózsák csoportjához jövünk s bár ez osztály az éven-kint megjelenő ujdonságok tekintetében a leggazdagabb szokott lenni, választékunk itt természetsszerűleg nagyon is gyarló leend, minthogy e rózsák téli nemesítvényei, mint azt már fentebb említettük, az első eszten-dőben nem szívesen virítanak. Említésre méltónak tűnik fel nekünk ezen sorozatban min-denek előtt a francia Pernet J. ujdonsága: *Gustave Piganeau*, szép fénylő karmin-lakk-piros színével. Gyönyörű hosszás-petéded bim-bója igen könnyen nyílik fel egy nagy, telt virággá; erőteljes bokra az ismeretes Baronne A. de Rothschild és a Charlotte Corday rózsák párosításából ered.

Egy másik remontáns-ujdonság, mely különösen hajtatási célokra fog jól beválni, a lyoni Vve. Schwartz-czég ujdonsága: *Madame Chabal*. Virágja fénylő chinai rózsá-színű, ezüstös halvány rózsaszínű foglalattal; középnagyságu, telt, csészealaku és igen pom-pás illatot áraszt; erőteljes bokra igen gaz-dag korai és könnyen nyíló virágzatot hoz; tehát megannyi jó tulajdonságok, melyek e fajt korán virító jó üzleti rózsává teszik.

Tarkalevelű rózsák.

Dr. Kaufmann E.-től.

Tarkalevelű növények már emlékeztet meghaladó idők óta ismeretesek. Ez az ér-dekes kertészeti jelenség főképen egyenyári és fűnemű kerti növényeknél s itt különösen

a Coleus fajoknál szokott állandóbb alakban észleltetni. Indás, cserjés, vagy fanemű növényeknél, bár aránylag sokkal ritkábban, szintén észlelhetők tarkázott levelek. Tarka-levelű rózsákról az irodalomban csak elvétve találunk feljegyzéseket, így pl. a *Paul Neyron* és a *Duchesse de Cambacérès*-nél már észleltettek tarkázott levelek.

A kertészek azon törekedése, hogy a rózsákon esetleg fellépő tarka lombozatot állandósítsák, napjainkig még teljesen eredménytelen maradt: a nemesítések ugyanis mindenkor vagy rögtöni, vagy lassú visszaesést mutattak s így a kertészek vérmes reményei vagy már az első, vagy a további nemesítések során alaposan dugába dőltek.

A dreux-i (Franciaország) faiskolatulajdonos Emery, a *Souv. de la Reine d'Angleterre* remontáns rózsánál nemrégiben pompás tarka lombozatot észlelt.*) A tarka lombozatot viselő ágakról ugyan e rózsasz három nemesítést eszközölt a Manettii rózsaaalany nyakába s ezeken kívül még egy magas törzsre is nemesített belőlük. Az eredmény nagyon is különböző volt: egy nemesítvény teljes visszaesést mutatott, amennyiben a levelek eredeti zöld színüket visszanyerték, kétnél félig fehér, félig zöld lombozat mutatkozott, míg a magastörzsű rózsza lombozata szép szabályos tarkázattal pompázott.

Az elmúlt nyáron kísérleti kertünkben a *Triomphe d'Angers* remontáns rózsza egyik magonczaemetéjén szintén volt alkalmunk szépen tarkázott lombozatot észlelhetni. Közlebbi vizsgálatkor kiderült, hogy a bokrocska körüli s annak gyökérzete között egy hangyafészek foglalt helyet. A hangyák kiirtására a talaj fölületét Zacherlin-féle rovarirtó porral hintettük be, sőt e porból a földalatti járatokba is juttattunk a fuvólabda segítségével a mennyit csak lehetett. Miután a hangyák e helyet elhagyták, a talaj pedig jól fellazítva friss folyós marhatrágyával láttatott el, a kis esemete szépen tovább fejlődött s ujabban megjelenő lombozata nem mutatott többé tarkázatot. Hogy a rózsalevelek tarkázata ezen

esetben következménye volt-e a hangyák jelenlétének vagy sem, azt ezen egyedül álló észlelet alapján megállapítani természetesen nem lehet, a tünetény azonban elég érdekes arra, hogy nyilvánosságra hozva, a rózsaszok figyelmét e tárgyra fordítsa; a hangyafészek jelenléte ugyanis a talajban olynemű vegyi átváltozásokat hozhatott létre, melyek esetleg a tarka lombozat létrejöttének előidéző okai lehettek.

A tarka lombozat eredetének kérdése napjainkban még a teljesen megoldatlan növényteni tételek közé tartozván, már előre is föltehetjük, hogy Emery tarka-levelű rózsájának állandósítása ez esetben is csak a jámbor óhajások közé fog soroztatni.

Válasz a 2-ik számban feltett kérdésre.

Egy különben erőteljes idősebb rózsatő gyökérnyakából kinövő 1—2 oly karsu erős hajtás, mely alanyul igen jól fel lenne használható, azonban semmiféle rostgyökerekkel nem bír, igen könnyen begyökeresíthető, hogy azután az anyatörzstől elválasztassék; az így nyert növendékalyok azonban csak későbbben nemesíthetők be, mikor átültetett helyükön már jól begyökeresedtek. — Az eljárás meglehetősen egyszerű: Ha ezek a hajtások mindjárt tavaszkor törnek elő s július végéig a szükséges magasságot és szilárdságot elérték, akkor körülöttük a földet egész a kiindulás pontjáig óvatosan eltávolítjuk. Az így szabaddá tett hajtás alsó végén, közvetlen a kiindulási pont fölött, két átel- lenes helyen egy-egy ékalaku darabot éles késsel akként metszünk ki, hogy a hajtás az anyatörzszsel még csak két átel- lenes keskeny, a fából és kéregből képezett hidacskaival függjön össze. A fiatal hajtást, nehogy azt a szél mozgassa, vagy kitorje, előzetesen jól a kárhoz erősítjük. Az ékmetszések bevégeztével a gödröcskét azonnal laza, homokos szitált földdel töltjük ki úgy, hogy a hajtás legalább 10 cm. magasságban a metszés fölött földdel legyen körül foglaltva. Ha a hajtás magasan a gyökérnyakból indult ki, akkor köréje téglalából, vagy deszkából foglalatot készítünk,

*) Journal des Roses, e. i. 8-ik sz.

hogy a föld 10 cm. magasságban maradjon. Ezen túl csak arról kell gondoskodnunk, hogy a föld egyenletes mérsékelt nedvességu legyen s biztosak lehetünk, hogy a hajtások október közepéig jól meggyökeresednek s hogy az anyatörzsről leválasztva átültethetők lesznek. Emez eljárás mellett a hajtások tehát bujtásokká lettek átváltoztatva s mint ilyenek gyorsan és gazdagon be is gyökeresednek, ha csak az időjárás nem volt valami tulságosan forró és száraz. Ha azonban ezek a hajtások a nyár későbbi szakában jelennek meg, akkor a művelet csak a következő tavaszon vételessék fogantatba, mikor is őszig sokkal erősebb gyökeres alanyt kapunk. Az egy csomóban, vagy magánosan előbuvó vékonyabb hajtások, valamint az ugynevezett futóhajtások e célra nem használhatók. Magától értetődik, hogy az anyatörzs az ilyenforma rózsászati megszaporodás után gazdagon láttassék el trágyával s szükség esetén öntöztessék is meg. — A gyökérhajtásoknak vázolt értékesítése, mint látjuk, nem nehéz feladat, csupán csak hosszadalmas procedúra, miután az így nyert, minden esetre kifogástalan alanytörzsek, csak a kiültetést követő évben, miután jól megerősödtek, nemesíthetők be. — Ismer-e még valaki valamely egyszerűbb eljárást?

Général Jacqueminot.

Egy rózsászati kuriózum.

A szerkesztőség kísérleti telepén az elmúlt tavaszon a *Heinrich Schultheis* remontáns rózsának egy alvó szemzése oly óriási lombozatot hajtott, hogy az a telepet megtekintő rózsakedvelőknek, kivétel nélkül rendkívüli feltűnést okozott. Szakértő ügytársak ösztönzésére a legnagyobb lombot pontosan megmértük. A mérések következő feltűnő eredményt mutattak: A lomb hossza a levéllyél kiindulási pontjától a csucslevél hegyéig: 19·5 cm.; a csucslevél hossza: 10·5 cm., a legnagyobb szélessége 7·8 cm. Az első levélpár egyik levelének hossza: 8·5 cm., ugyanennek legnagyobb szélessége: 8 cm. A második levélpár egyik levelének hossza: 9 cm., ugyan-

annak legnagyobb szélessége: 7·6 cm. — A szemzés mult őszkor eszközöltetett 78 cm. magasságban a talaj felszínétől s a megfogamzott nemes szem takaratlanul teletl át. Maga az alany, a *Beauté des Prairies* (*Rubifolia*) kúszórózsának egy három éves dugványtörzse volt. A nyár további folyamában ez a szemzés hatalmas koronává fejlődött s ha nem is gazdagon, de szakadatlanul tovaviritott, sőt még most is, szeptember végén fejleszti bimbóit. E rózsatörzsnek a talaja, a nyár folyamán kétszer öntöztetett meg friss folyékony marhatrágyával.

Merénylet a virágok királynéja ellen.

Körülbelül egy évvel ezelőtt egy franczia szaklapban egy közlemény jelent meg, mely szerint a fehér rózsákat vízben felolvasztott pikrinsavval sárgára lehet festeni. A közlemény elég érdekes volt arra, hogy a legtöbb német és magyar szaklap által kiollózza közretételessék. Az átvett közlemények során némely »papiroszabó« még azzal toldotta meg a festés mesteriségét, hogy a fehér rózsákat nem csupán sárgára, hanem különféle vegyi szerek által ibolyaszínűre és skarlátpirosra is lehet festeni, akár csak egy darab szövetet a divat igényeinek megfelelőleg. Illetlen kézzel nyul tehát a kapzsi kereskedő a virágok királynéjának szeplőtlen tisztaságába, hogy azt mérges anyagok bemételezésével a modern kereskedelmi igényeknek megfelelőleg természetes pompájától megfossa, adván neki a divatnak épen megfelelő mesterkelt kületem. Szégyeld magadat, te dicső csalhatatlan remeke a természetnek; szégyeljétek magatokat ti fáradhatlan rózsatenyésztők, mert hiszen ti még mindig nem vagytok képesek a felcsigázott emberi követelményeket kielégíteni, kontár műveleteket még előbb a dohos vegytani műhelyekben kell füstölni, páczolni, meg áztatni, hogy azok a kereskedelem igényeinek megfelelő külsőt nyerjenek! — Azonban bús gondolatokba mélyedve, szinte látom a vén hűségese rózsakertészt, mint csóválja becsületben megszürcült fejét az ily galád cikkek olvasásakor s mint kiált fel nemes haragra

lobbanva: nincsen nekünk közvadlónk az ilyen merénylők ellen?!

Eros.

Madame Philémon Cochet.

Thea. — S. Cochet

Szines műmelléklettel.

A szinezetében annyira feltűnő ezen thearózsaujdonság, két évvel ezelőtt az ismeretes francia rózsatenyésztő és a *Journal des Roses* kiadója: *Scipion Cochet* által tenyésztetett Suisnes-ben s az elmúlt évben került a forgalomba. Bimbója jól megnyult, különösen az első tavaszi virágzás alkalmával, szerfelett csinos alkotásu s különösen szépen

szinezett; mind megannyi jeles tulajdonságok, melyek már magát a bimbót is értékessé s a virágkötéshez kiválólag alkalmassá teszik. Virágja nagy, telt, serlegalaku, terjedelmes virágszirmokkal; igen finom és gyengéd világos rózsaszínü, fehéres tükrözéssel gyengéden árnyékolva, kifogástalanul alkotott s erősen illatozik. A bokor növése erőteljes s magán viseli a valódi thearózsák összes jellegét. Mindazon rózsatenyésztők, kik e rózsát a tenyésztő kertjében megfigyelhették, annak szépsége felől nagyon kedvezőn nyilatkoztak. Gyönyörű gyengéd szinezete s dús virágzata folytán e rózsza hihetőleg kedvező fogadtatásra fog találni.

Birálatok.

Madame Falcot.

Thea. — *Guillot fils 1858.*

Nankin-sárga, a szirmok csúcsa felé világosabban árnyalva; középnagy, néha nagy, csak lazán telt, félig kinyílt állapotban szép csészealaku, míg teljesen felnyílva bozontos szélmalomkerékké válik; szabályos alkotásu, jó tartásu, kellemesen illatozó. Porodák és bibék halványsárgák, jól fejlődöttek. Kehelyszirmok keskenyek, igen hosszura nyultak, a hosszas bimbót tökéletlenül takarják, mi által a bimbók nagyobb kertészeti értéket nyernek; a külsők néha keskeny fognyújtványokkal sallangozottak, a belsők épek; külső lapjuk karminnal dúsán árnyékol, sima, fénytelen s csak a csúcs felé bir némi orommal, széleik sűrűn álló egyenlőtlen, de jól kifejlett mirigyszőrökkel borítottak. Maghon jól fejlődött, rövid, vastag, fölül kissé befűződött, fényes világoszöld, felső felén szép karminbarnával árnyékol, alsó harmadában gyéren álló, merev, jól kifejlett mirigyes sertékkal. Virágnyel karminbarna, félhosszu, aránylag igen erős s egész fölületén elszórtan álló merev sertékkal és szőrmirigyekkel borított. Az erős levélnyel megrövidült, alsó felén 7—9, a csúcslevél közepe erezetére is átterjedő hosszabb vékony,

kissé hátrafelé görbült világospiros tüskékkel s ritkán álló mirigyszőrökkel borítva; fölül karminnal barnított, szélesen és sekélyen, vége felé keskenyebben és mélyebben barázdás, a barázda szélein ritkán álló mirigyszőrökkel benőve. Lombozata valamivel ritkább, fényes sötét-zöld, dús barnapiros árnyékolattal, igen szilárd, rendszeren 5-, ritkábban 7-, a csúcs felé 3-leveles; a közép nagyságú, kissé megnyúlt levelek széleiken csaknem tökéletesen kétszer fűrészeltek. Melleklevelek jól fejlődve, csúcsaik hosszura nyulnak ki, széleiken rojtosan mirigyszőrösek. A bokor növése erőteljes, de rövidebb és szétágazó, sima karminbarna hajtásai ritkábban álló, rövid alaphoz tapadt, csaknem egyenes, csúcsaikon hirtelen lihegyesedő karminpiros tüskékkel fegyverzetek. Virágzat igen dús, vagy egyesével, vagy a rendetlenül eloszló elsődleges nyélen 3—4-esével álló, folytonosan és szabadon megújuló. A szabadföldben tenyésztve félmagas vagy magas törzsekre nemesíttessék, gyökérbe szemezve s edényben művelve pedig egyike a legjobb és legháladosabb sárga rózsáknak a melegházi hajtására. Nyesése hosszabbra vétessék, bár a szabadföldben a rövidebb nyesést is jól eltűri, télire azonban igen meleg száraz takarót igényel. Mint elsőrendű üzleti rózsza rendkívül

el van terjedve. Az ismeretes *Safrano thearózsza* sportja s az anyafajhoz rendkívül hasonlít, csakhogy sokkal élénkebb színű s bokra fiatal korában bővebben van karminnal barnítva. Felpattanó bimbói azonnal vágassanak le, minthogy hamar felnyilva szépségüket csakhamar elveszítik. Az újdonságtenyésztésnél mint anyafaj, szintén fontos szerepet játszik.

Madame Mélanie Willermoz.

Thea. — Lacharme, 1849.

Fehér, gyenge fakórózsaszínű árnyékolattal. Nagy, alacsony csészetalaku, kissé boltozott, lazán telt, terjedelmes szilárd virágszirmokkal, tökéletes alkotással, jó tartással, gyengén illatos. A világossárga porodák és halvány bibék számosak, jól fejlettek. Kehelyszirmok háromszögalakúak, vékonyra kihuzott csúcsokkal, széleiken a külsőknél gyakran szabályos nyujtványokkal bírnak, míg a belsők épszélűek; belső lapjuk fehér nemezzel bélelt, kívülről karminnal árnyaltak, fénytelenek s kissé érdesek, széleiken gyarlón fejlett s gyéren álló rövid szőrmirigyekkel borítottak, melyek az épszélűeknél néha csak durványban vannak jelen. Maghon gyenge fejlettségű, kehelyalaku, felső részében alig nyomával némi befűződésnek, hamvas zöld fölülete a napoldalon karminnal barnított. A gyengébben fejlett virágkocsány megrövidült, a napoldalon gyengén barnított, csak csekély számú apró fejletlen sertékkal és mirigyes szőrökkel borított. Levélnyel rövidebb, de erős, alul 8—10, aránylag nagy, kampószerűleg hátrahajlott barnapiros, a csúcslevél főerezetére is átterjedő tüskékkel fegyverzett; fölül a melléklevelek által övezett részén lapos, innét a csúcs felé keskenyülő s mélyedő barázdával ellátva, melynek szélein sok apró, részben jól fejlett mirigyes szőrök sorakoznak. Melléklevelek végük felé keskenyülő, hosszú hegyes csúcsban végződnek s széleiken igen apró, az alap felé rojtokon ülő szőrmirigyekkel sűrűn pilláztak. Lombozat elég sűrű, sajátságos hamvas tengerzöld színezetű, fiatal korában a fő éren s a széleken szép karminnal szegélyezett, széleiken jól, néhol két-

szeresen fűrészelt levelekből áll, melyek alul világosak, fénytelenek, néha karminbarnásan árnyékoltak s a levélnyélén ötösével, ritkán hetesével ülnek, míg a hajtások csúcsán 3 levelesek. A bokor növése erőteljes, a hajtások szintén magukon viselik a lombozat hamvas jellegét, a napoldalon barnítottak, igen keskeny és vékony, hosszabb hegyes csúcsban végződő, a csúcson kissé hátragörbült gyéren álló tüskékkel fegyverzetek. Virágzata igen dús, inkább oldalt álló, a hajtások végén egyesével és hármásával, gyakran és szabadon megújuló. — Mint kiválólag kerti rózsza, oldalt álló virágzata folytán magasabb nemesítésre való; nyesése rövidebbre is vehető, télire pedig meleg száraz takarót kíván. Gyökérnyakba nemesítve csoportok képzéséhez is jól beválik. Elsőrendű kerti thearózsza s mint ilyen meglehetősen el van terjedve.

Catherine Mermet.

Thea. — Guillott fils, 1869.

Világos test-rózsaszínű, a hátsó lapon különösen a külső szirmoknál valamivel élénkebb, gyengén erezett és sávolt, míg a központ mélyében fakósárgásan elárasztott. Nagy, jól telt, eleintén gömbalaku, későbbben csészetalaku, igen szépen alkotott, kitünő tartású, kellemes, a sárgadinnyére emlékeztető meglehetősen erős illattal. Porodák és bibék számosak, meglehetősen fejlettek. Kehelyszirmok keskenyek, jól megnyúltak s hosszabb hegyes csúcsban végződnek, néha a három külsőnél a csúcsok levéalakulag kiszélesednek; ugyanezeknél a széleken néhány fognyujtvány is foglal helyet, e nyujtványok azonban nem állandók, sőt az őszi virágzatnál néha hiányoznak is; a két belső épszélű, rendesen mirtuslevél alaku; belső lapjuk fehér nemezzel bélelt, kívül fénytelenek, karminnal barnítottak, a külsőknél gyengén bordázottak, a belsőknel rendesen a közepén egész hosszukban ormoltak s csak itt-ott, különösen a széleken vannak apró piros szőrmirigyekkel ellátva. Maghon eléggé fejlett, rövid kehelyalaku, fölül gyengén befűződve, fölületén hamvas, napoldalon szépen barnított, egészen kopasz. Virág-

kocsány jól megnyúlt, erős és szívós, karminnal dúsan barnított, sima, csak gyéren álló, néha hiányzó durványos szőrmirigyekkel borított. Murvák hártványok, jól megnyúltak, csúcaikon kissé kiszélesednek s csak a többesen álló virágzat kocsánainak alapján fordulnak elő, különben hiányoznak s rendszeren egy vagy két háromleveles lombozat által helyettesítettek. Levélnyél jól fejlődött, szilárd, alul 2—3 erős és kurta, hátragörbült tüskével s ezek közt néhány rövid szőrmirigygyel fegyverzett, fölül szélesen, a csúcs felé mélyebben barázdás, néhány apró szőrmirigygyel a barázda mentén. Melléklevelek hártványok, kissé keskenyebbek, sőt a hajtások alapján vonalások, erősen szétálló csúcsokban végződnek, széleiken apró karminpiros szőrmirigyekkel sűrűn pilláztak. A mérsékelt sűrűségű teltzöld lombozat rendszeren 5-leveles, a hajtások csúcsán 3-leveles; az alsóbb lombozat tojásdad, a felső lombozat elkeskenyülő levelei széleiken gyengén, karélyosan, néhol tökéletlenül kétszeresen fűrészelték. Az erős növekedésű bokor sűrűn elágazó sima zöld, kissé hamvas hajtásai gyéren álló nagy lapos, csúcaikon hátrahajlott karminbarna tüskékkel fegyverzetek. Virágzata

igen dús, egyesével, vagy a rendetlenül és hosszan elágazott elsődleges száron többesével álló, kitűnően s szabadon megújuló. Mint kerti rózsza, félmagasra nemesítették, bokor-tói pedig csoportosításokra, de edényben tenyésztve különösen az üzleti hajtásra alkalmasak. Nyesése hosszabbra vették, a szabadban tenyésztve pedig száraz meleg téli takaróval latandó el. — Egyike a legszebb testszinű s a szabad tenyésztésre is kiválólag alkalmas thearózsáknak.

The Bride.

Thea. — May, 1886.

White Catherine Mermel. (De Forest.)

Az előbbinek állandósított sportja s vele mindenben megegyezik, csakhogy virágja fehér, gyenge, különösen a középben nyilvánuló zoldes-sárga árnyékolattal. A legtöbb árjegyzékben e rózsza gazdagabb virágzatúnak van feltüntetve mint a törzsalak; kísérleti telepünkön ezt nem tapasztaltuk, hanem abban lényegesen különbözik anyjától, hogy virágzata csaknem kivétel nélkül egyesével áll s így üzleti célokra mint fehér thearózsza, bátran sorakozik a Niphetes mellé.

Általános kertészet.

Igen egyszerű kerti szerszám. — Néhány év óta egy igen egyszerű kerti szerszámot szoktam használni s ez a szerszám nekem oly jó szolgálatokat tesz, hogy nélküle nem vagyok képes magamat kertésznek, különösen rózsakertésznek képzelni; — e szerszámnak adtam is már nevet: tűzővasnak nevezem. Veszek egy 20 cm. hosszú, 2,5 cm. széles, 2,5 mm. vastag vassint s annak egyik végét reszelővel lekerekítem, a lekerekítés éles széleit pedig finom reszelővel szépen letompítom; a másik végét véssőalakúra reszelem ki, azután megélesítem s kész a szerszám. E tűző vasat jobb markomba fogva, azzal lazítok, gyomlállok, ások, kotrok, tetszésem szerint. Míg én szerszámommal bensőleg ösz-

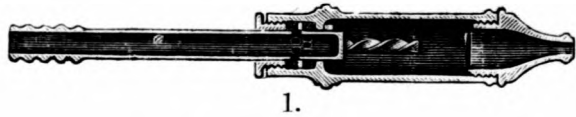
szefferrok, azt tapasztalom, hogy családom tagjai, ha a kertben kisebb földi munkákat akarnak végezni, mindig a tűzővas után nyulnak. Készítettem tehát több ily szerszámot s azokat rendszeren a kert legjáratosabb helyein tartom. Ha azonban magam akarok a tűzővassal dolgozni, akkor soha sem találok egyet sem, mivel azok mindannyian »kézben« volnának, még ha egy tucatot is készítenék belőlük. Ez azután a legfényesebb bizonyíték ez egyszerű, olcsó és célszerű kerti szerszám hasznavehetősége mellett.

F.

Houben sugárcsőve örvénypermetezővel. — (Ábrákkal.) A kertészeti célokra szolgáló különféle öntöző készülékek száma tudvalevőleg meglehetősen nagy. Az ily esz-

közök beszerzésekor igen könnyen zavarba jöhetünk s nem is ritkán esik meg, hogy a reklámok tömkelegébe jutva, éppen a legkevésbé czélszerűt szerezzük be. — Ha egy magasan fekvő víztartó, vagy elegendő nyomással bíró vízvezeték áll rendelkezésünkre, akkor Houben örvényes sugárcsőve az öntözésre legalkalmasabb. A készülék igen egyszerű s a vízszugár szabályozása csupán csak a tolócső betolása, vagy kihúzása által történik. Ha ez a tolócső egészen hátra van húzva, (1-ső ábra) akkor az öntöző zárva van; ha pedig kissé a hüvelycsőbe tolatik, (2-ik ábra) akkor egyenes vízszugarat nyerünk, mint a tüzipfecskendőnél. A tolócső további betolása mellett azután kívánság szerint keskenyebb vagy szélesebb permetes kévsugarat kapunk. (3-ik és 4-ik ábra) A tolócső a gummicső felerősítésére hátulso végén gyűrűsen rovátkolva van. — Ez a locsolócső tehát minden további zárócsap, vagy egyéb bonyolultabb szabályzó készülék kizárása mellett, csupán a tolócső könnyed kihúzásával vagy betolásával tetszés szerint szabályozható és el is zárható. — A gyártó cég: J. G. Houben's Sohn Carl in Aachen, kívánatra bárkinek rendelkezésére bocsátja kimerítő árjegyzékét.

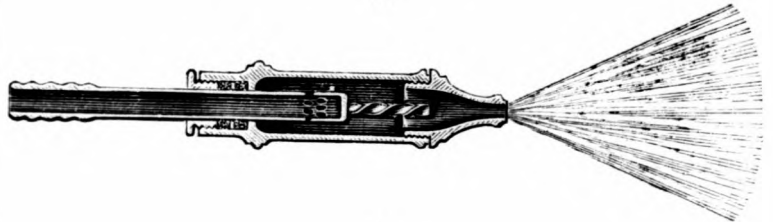
Műleges trágya a rózsák számára. — Már régi időtől fogva ki van mutatva, hogy a rózsátó számára nem létezik jobb trágya a friss folyós marhatrágyánál. Vannak azonban esetek, midőn a kertész a műleges trágyára van utalva s ilyenkor a különféle hirdetések tömkelegében nem ismeri ki magát; az ajánlott 100—200 trágyafajta közt nehéz a választás. — A tapasztalat bizonyítja, hogy az ily műleges trágyázáshoz legalkalmasabb a

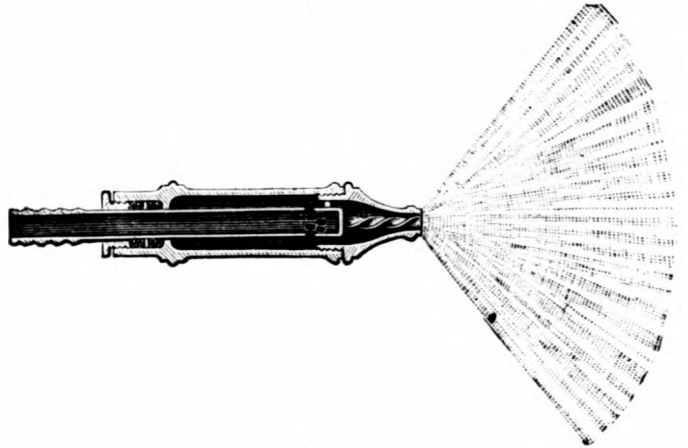
1.

2.

3.

4.

szaruliszt. Ha talajunk szegény a mésztartalomban, akkor egy rész csontliszt és két rész szaruliszt a legjobb. Ezen keverékből egy töre 150—200 grammot veszünk s azt a tő körül szabályszerűen elosztva, mélyen a talajba ássuk. Ha valamely rózsátó újdonságok tenyésztésére van szánva, úgy annak trágyázására 200—250 gmm. felbontott csontlisztet veszünk, mint azt Grätzer L. Holleschau-ban gyártja. Ez a felbontott csontliszt igen sok szabad foszforsavat tartalmaz, a foszforsav pedig tudvalevőleg igen fontos szerepet játszik a magvak kifejlődésénél. A műleges trágyázás mindig késő ősszel: október és november hónapokban vételessék toganatba.

A güzük elpusztítása. — A mezei egérnek egy faja, mely a szántóföldeken, kertekben, kivételesen az erdőkben, fölületes hosszú kacsaringós üregjáratai által annyi

kárt szokott a vetésekben és ültetvényekben okozni s melyet a köznép güzü név alatt ismer, a *Lyon-horticole* szerint alaposan elpusztítható a következő eljárás szerint: Egy fazékban száraz borsót és a tiszafa (*Taxus baccata*) leveleinek porát sűrű péppé főzünk össze vízben s ezt a pépet oly helyeken, hol a güzü tartózkodik, a talaj föléjére kenjük. A güzüket ezt a pépet különösen félig megszáradt állapotában állítólag igen mohón falják fel s a tiszafa leveleinek mérges tulajdonsága folytán ekként megmérgezve, csakhamar és egészen biztosan elpusztulnak.

A keleti népek szörbet-je. — Ezen édes zamatos ital, melyet már az öreg perzsa költő Saadi, lelkesült szavakban énekelt meg, a rózsá virágszirmaiból állíttatik elő. A teljes pompájában virító rózsának, legjobban a centifoliának virágszirmait összeszedjük s azután cukrot kevés vízzel oly sűrűre főzünk be, hogy az fonalasan nyuljék. Folytonos keverés közben a rózsaszirmok ($\frac{1}{2}$ kilo rózsaszirm 1 kilo cukorra) a besűrített czukorszörpbe hintetnek, mire az edényt azonnal le vesszük a tüzről s jól betakarva 24 órán át állani hagyjuk. Ha a cukor vastag szörpsűrűségű lett, úgy azt mint egyikét a legfölségesebb édességeknek palackokba töltögetjük át, melyek azután jól bedugaszolva és gondosan bekötözve hűvös helyen tartandók el használatukig. Ha azonban a szörp nem elég sűrű, akkor azt még egy kissé be kell főzni, ez a második befőzés azonban egyáltalán nem szolgál a szörbet előnyére, a mennyiben az így színét és zamátját java részben elvesziti. A szörbet jeges vízzel mint hűsítő ital, egyike a legkellemesebb frissítő és erősítő italoknak, különösen a forró nyárban. A törökök fekete kávéjukat is szörbettel, vagy mint néhol mondják: serbettel édesítik.

Friss szilvák eltartása. — Az érett szilvák kézzel és csutástól szedessenek le a fárol, mire azokat valamely száraz hűvös kamrában az asztalra, vagy leterített ponyvákra rakjuk egymás mellé, hol 24 órán át feküdni hagyatnak. Most veszünk egy közép nagyságu faládát s ennek fenekére 4 ujjnyi magasságban

zabot terítünk szét egyenletesen, a zabra pedig egy réteg szilvát rakunk úgy, hogy azok egymást ne érintsék. A szilvákra ezután apróbb részletekben s markunkból szórva ismét annyi zabot hintünk, hogy az a szilvaréteget 4 ujjnyi magasságban fodje. A zab föléjére most megint szilva jön s a műveletet addig folytatjuk, míg a láda egészen meg nem telt. A használt zabnak tökéletesen tisztának és száraznak kell lenni, különben a szilva könnyen megromlik. A telt láda egy száraz, hűvös, szellős, de fagytól mentes kamrába helyezhető, tetejére pedig a macskák stb. távoltartására deszkadarabokat borítunk. A szilva így becsomagolva újévig is eltartható friss állapotban.

Gyümölcsök fehéritése a befőzésnél.

A befőzéshez használt gyümölcsök közül az alma, körte és őszibarack szeletei hosszabb állás után tudvalevőleg elvesztik az ugynevezett dunsztos üvegekben szép fehér színüket s szennyes-szürke kellemetlen színt vesznek föl. Hogy az így befőtt gyümölcszeletek szép fehér színét huzamosabb ideig fenntarthassuk, következőleg kell eljárunk: A lehámozott gyümölcs szeletei valamely széles, megfordított szita szövetére úgy rakatnak fel, hogy egymást ne érintsék. Veszünk most egy krajczár nagyságu vászonként (hordóként) s azt valamely cserépdarabra helyezve meggyújtjuk s azután a szitával leborítjuk. A gyümölcszeleteket tartó szitát most egy 2–3-szor összehajtott vászontakaróval fődjük be. Mintegy két percz múlva a kengőzők a gyümölcsöt átáljartak, mire azokat hideg vízzel könnyedén leöblítjük s azután a további eljáráshoz az üvegbe rakjuk. Az így megkénezett gyümölcs szép fehér színét hosszú időn át megtartja az üvegben s az egészségre nézve teljesen ártalmatlan.

Néhány jobb almaujdonság. —

1. *Lüttichi ananász-Calville.* Már fiatal korban termő fa s így a többi Calville fajokat tulszárnyalni látszik. Igen gyors és egészséges növekedésű, rendkívül gazdagon és rendszeren terem. Érés ideje deczembertől kezdve egész télen át; gyümölcse igen szil-

lárds rendkívül ellenálló, sőt még korai szedés esetén sem fonnyad össze a raktáron. Mint finom üzleti gyümölcs, különösen nagyra becsültetik.

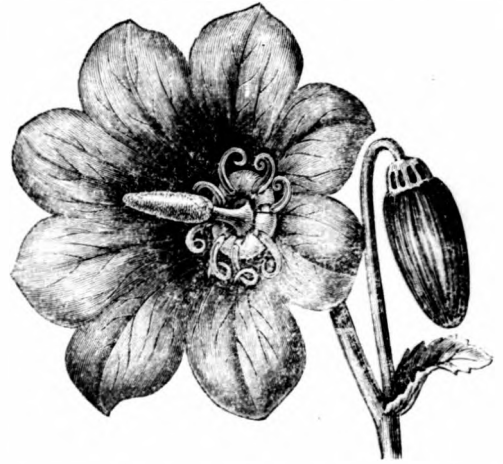
2. *Calville d'Anjou*. Középnagyságu, zöldsárgán színezett, napoldalán szennyes-vörösen barnított, néha foltos, máskor csikos, husa nem piros, mint a téli Calville-nél, melytől lényegesen éppen e tulajdonságával különbözik. Fája erős növekedésű, még sovány talajban is meglehetősen jól tenyészik s évenként szabályosan és gazdagon terem. Kitűnő almafaj, mely novembertől márcziusig szokott érni.

3. *Calville Duquesne*. Az eléggé ismeretes fehér téli Calville magvaiból Duquesne in belgiumi pomologus által tenyésztett Monsban. Ez az új faj szülőanyjának jeles tulajdonságait legnagyobb részben örökölte; gyümölcse októbertől fogva érik, azonban júniusig is eltartható s különösen mint asztali gyümölcs szerfelett dicsértetik. A Congrès pomologique e fajt az ajánlandók sorába vette fel.

4. *Lanes Prince Albert*. A Gardener's Chronicle ezimű kertészeti szaklapban mint tömeges tenyésztésre alkalmas faj emeltetik ki. Első sorban rendkívül gazdag termése által tűnik fel, mely az időjárástól csaknem függetlenül, évenként rendszeresen szokott bekövetkezni. Hazánk némely vidékén az alma-termés valóságos lutriszámba megy, sőt vannak évek, melyekben éppen semmi almatermés sem mutatkozik, holott máskor a bő termés miatt az árak csaknem a hihetetleniségig szállanak alá. Az ilyen vidékekre e piaci faj igen melegen ajánlható.

Ostrowskia magnifica. — (Abrával.) Új harangvirág, (Campanulaceae) gumószerű gyökérzettel, Bokharából importálva, a legnagyobb virágú s legpompásabb fajta a harangvirágok családjában. Virágszára másfél méter magasságot is el szokott érni, levelei petédeden körösek s széleiken fogazottak; a virágok harangalakuak, 15 cm. átméretűek, lillán, vagy sötétkéken színezettek. — Ezen hatalmas új szabadföldi növény impozáns

szép virágai miatt hihetőleg rövid idő alatt nagy elterjedtségnek fog örvendeni. Gumói

szeptembertől ápriliséig Haage & Schmidt erfurti cégénél rendelhető meg.

Crinum Kunthianum, Roem. — Dam-marn & Comp. behozatali cég által terjesztett új hagymásnövény. A 40—50 cm. hosszúságu élénkzöld színű levelek széleiken mélyen hullámosak. Virágszárjai igen tartósak s végükön egy hatalmas, laza fürtben álló nemes virágzatot viselnek. A virágok, szám szerint 4—7, hófehér színűek s a virágszirmok közepén egy széles karminpiros csikkal vannak tarkázva. A porodák szintén karminpirosan színezettek, az egyes, igen kellemesen illatozó virágok csaknem harangalakuak, lándzsás virágszirmokkal. A virágzat áprilistól októberig folytonosan megújul, mi által ez a növény az üzletkerteseknek is nagy hasznára válik. Ez a virág nagy ellenálló képességénél fogva a szabadban éppen úgy tenyészthető, mint a Gladiolus s mint szobanövény, cserépben tenyésztve szintén jól diszlik, főképpen ha fejlődése alatt dúsan trágyáztatik.

Legkorábbi hajtató jáczintok. — Közeleg a szobakertészek azon időpontja, melyben a jáczintok hagymáit szokták megrendelni. Ezen alkalomból a következő kipróbált korai fajok ajánlatosak: Telt fajtákban: *Activité*, kék; *Göthe*, sárga; *Bouquet tendre*, piros; *La Tour d'Auvergne*, fehér. Egyszerűen viritó fajtákban: *Norma*, rózsaszínű; *Emilius*, kék; *Blanchardt*, fehér; *Hermann*, sárga és *Baron*

von *Thuyt*, sötétkék. Ezen felsorolt fajok korai és könnyű viritásuk folytán ápolójukat tökéletesen kielégítik.

Korai tulipánok. — A korai hajtására különösen ajánlhatók: *La candeur* és *La Reine*. Szabályszerűleg kezelve ez a két fehérvirágu faj már december végén, vagy január elején szokott viritani.

Lastrea Richardsii multifida. — A harasztok a kertészetben, úgy a szabadföldi művelés, mint a melegházi tenyésztés tekintetében méltányosan sorolhatók a fontosabb kulturnövények közé. Leveleik alakjának különfélesége, különösen diszítési kiválalmak kielégítésére válik be előnyösen; néhány faj pedig a virágkötéshez különösen alkalmas szilárd anyagot szolgáltat. A *Lastrea Richardsii multifida* egyike a legszebb mérsékelt melegházi harasztoknak; bőségesen előbúvó rendkívül diszes csóvái meglepően diszessé alakítják e növényt s még finomabb diszítési berendezésekre is kvalifikálják. Tenyésztése ugyanolyan viszonyok között történik, mint a többi melegházi harasztoknál. Puhább földnek, mint: lomb-, lúp- és hangaföld keveréke, kevés fakorhadékkal s egy rész éles folyamhomokkal elegyítve, legjobb talajt képez számára. Miután csóvái kissé visszahajlott tartásuak, e növény emelkedett helyzetet szeret leginkább, sőt függő edényekben, vagy az ugynevezett ochidea-kosarakban lógó művelésre is vehető s mint ilyen, igen pompásan veszi ki magát. Daczára annak, hogy ez a szép haraszt Európába már 1881-ben hozatott be, még mindig csak korlátolt elterjedtségnek örvend s csak imitt-amott találkozzunk vele jobb kertekben. Kár volna, ha e szép haraszt teljesen feledésbe menne.

Anthurium Veitchi: „Excelsior.” — Az *A. Veitchi* tudvalevőleg 1878-ban a londoni John Veitch & Sons importceg által lett a virágpiacra hozva. Ez a pompás délszaki disznövény, csodálatra méltó gyönyörűen recézett hatalmas lombozatával a Rio Murri mentén elterülő árnyas erdőkben Antioqua államban, (Uj-Granada) G. Wallis növénygyűjtő által fődöztetett fel. Elterjedése

után ez értékes tropikus ujdonság csakhamar a háttérbe szorította a többi *Anthurium*-fajokat. De a milyen gyönyörű e disznövény lombozata, éppen olyan jelentéktelen a virágzata s így nagyon is érthető a virágtenyésztők ama számtalan keresztezési kísérletei, melyek egy tökéletesebb virágzatu koresalak nyerésére irányultak. A bécsi cs. k. udvari tartalék kertben az *A. Veitchi* kereszteztetett az *A. ornatum*-mal s ezen keresztezésből nyeretett az *Excelsior* koresalak, melynek gyönyörű tisztavér virágai különös alakjuk és nagyságuk által tűnnek ki. Ez ujdonság színes ábráját a »Wiener Illustr. Garten-Zeitung« ez évi augusztusi füzeté mutatja be.

Azalea indica: „Robert le Diable.” — Egy *Azalea*-ujdonság, mely V. Cuvelier által ez év április 27-én lett a közönségnek legelőször bemutatva. Ambar csak egyszerűen virágzó alak, óriási nagysagu virágai ritka szép narancs-czinóbervörös színezetük által tűnnek ki, mely kiváló színezet egy a virágnak több mint felét elfoglaló, fémszerűen csillogó fekete folt által még inkább előtérbe lép. Mint valóban meglepően új jelenség, a szemlelők figyelmét már eddig is nagyban magára vonta s bizonyára minél előbb szelvében-hosszában nagy keresetnek fog örvendeni.

A jerikói róza. — *Anastatica hierochuntica*. A keresztes háborúk idejében annyira nevezetessé vált »jerikói róza«, összeszáradt állapotában egy egészen jelentéktelen keresztvirágu (crucifera) növény, melynek levelecskéi, szárai és apró fehér virágai a beszáradás alkalmával befelé kunkorodva egészen összezugsugorodnak s egy madárfészekhez hasonló összebonyolódott bugát képeznek, melynek semmiféle életképességet, érzékenységet vagy mozgékonytságot sem lennének képesek ily állapotában tulajdonítani merni. A dolog azonban nem így áll, mivel ha az ily összeszáradt növényt megnedvesítjük, vagy pedig mindjárt egy vízzel telt fazékba vagy pohárba akként helyezük, hogy czérna segítségével a gyökerére előbb egy darabka követ kötünk, nehogy a növény felforduljon, az összeszáradt s talán

már évek óta így szárazon heverő növényben már 10 percz leforgása alatt új életjelek kezdenek mutatkozni. Száraeskái, jobban mondva: a bordázat, (miután e szervek leveleknek nem mondhatók) terjeszkedni kezd, nedves teltséget mutat, kékes színeződést nyer, rajta kicsiny virágtartók képződnek, melyekből apró sárgás-piros virágocskák fejlődnek ki. Néhány óra alatt a növény már kifejlődött, sőt a vízben hagyva továbbfejlődik, gyakran pirosas csúcsokat és hajtásokat hozva. A vízből kivéve és száraz helyre téve e növény ismét egy egészen jelentéktelen bogas csomóvá zsugorodik s azután ismét vízbe helyezve játékát újra kezdi. Aquariumokba helyezve ez a csodálatos növényke hasonlíthatatlan díszítésül szolgál. Növénytanilag adatok szerint e növény Egyiptomban és Arábiában a homoksivatagokon is előfordul, közhiedelem szerint azonban csak Palesztinában s itt is csak Jerikó közelében tenyészik, hol a nép sokféle üdvös és jótékony hatást tulajdonítván neki, szentnek tartja. Jámbor zarándokok mint csodálatos emléktárgyat hozták el onnét a nyugati országokba, hol szintén több rendbeli babonás szokásoknak lett kútfejvévé s mint valami nagyobb szerü családi ereklye, még a magasabb körökbe is behatolt. A svájci Graubünden kerület keleti vidékein a református családok karácsony estéjén még mai napon is körülülük azt a szép terítővel letakart asztalt, melynek közepén égő gyertyák közt foglal egy vízzel telt edény helyet, melybe a jerikói rózsát helyezik. Az ájtatos társaság zoltárokat és karácsonyi éneket zengedez s közben valóságos társalgást folytat. Éjjeltájban a növény már teljesen kivirágzott. Az erre következő örömekek kíséretével megszólal a torony

harangja is, mely a lakókat az üdvözítő kegyteljes születésére emlékezteti. Az itteni nép eme hagyományos szokása már igen régi eredetű s a karácsonyi rózsza virasztásának: »vegliare alla rosa del santo Natale« nevezetik. — A jerikói rózsza most már kereskedelmi uton jut a nyugatra s elég jutányos áron könnyen beszerezhető.

A szerkesztőségnek beküldött árjegyzékek.

Haage & Schmidt Erfurtban. Virághagymákról és gumókról, 1890. őszére.

Graf v. Thun'sche Schlossgärtnerrei Teschenben. Hidegházi, melegházi és szabadföldi növényekről, rózsákról és fákról.

Carl Kaiser Nordhausen-ban. Szabadföldi orchideákról.

A. R. v. Obentraut, Hietzing. Őszi árjegyzék haarlemi virághagymákról, néhány magról, növényekről és fákról.

August Buchner, München. Főárjegyzék növényekről és magvakról 1890-re.

Gebrüder Saxl, Temesvár és Arad. Koncentrált marhatrágyáról.

E. H. Krelage & Sohn, Haarlem. Virághagymákról.

Nozotarsky A. és Fia, Pécs. Őszi árjegyzék gyümölcsfákról, díszfákról, konyhakerti és virághagymákról, növényekről stb.

Souper & Notting, Luxemburg. Saját természetmennyü rózsasajátságokról.

Willh. Koll, Kollbruch-Hilden. Virághagymákról.

Gebrüder Ketten, Luxemburg. Rózsasajátságokról 1890—91-re.

C. Deegen, Bahnhof-Köstritz. Rózsákról és díszfákról.

Uj rózsafajok.

Minutifolia alba. *Minutifolia.* Bennett. — Teljes felnyílása után tiszta fehér; kicsiny, telt, illatos. Alacsony növésű, bokros; virágzata bugában álló, igen dús és jól megújuló. — Állítólag az 1882-ben Ca-

liforniában felfedezett *Rosa minutifolia* kocsalakja.

Charles de Franciosi. *Thea. Souper-Notting.* — Erős bokra szép fejlettségű; bimbója hoszu-

kás, szépen alkotott orániai vörös. Virágja nagy, telt, szélesen sugaras, chrómsárga, gyengéd fakóval színezve, külső virágszirmai gyengéd rózsaszínnel elfutódva. Virágzata sudarasan felemelkedő, egyenes álló. A téli hajtásra igen alkalmas. *Sylphide* × *Mad. Crombez*.

Cleopatra. Thea. Bennett. — Virágja halvány pirosas, fénylő rózsaszínnel körülfogalva; nagy, telt, kellemesen illatozó. Hosszu kocsánon ülő bimbója nyulánk. Bokra erős növési.

Climbing Niphetos. Thea. Keynes — Tisztfehér s mindenben hasonlít az anyafajhoz, csakhogy bokra erős, küsző növéssel bír s állítólag dúsabb virágzatot hoz.

Comtesse de Vitzthum. Thea. Soupert-Notting. — Bokra erőteljes; virága nagy, telt, igen szépen alkotott. Külső szirmai világos sárgák, a közepen fényes nápolyi sárgák. Rendkívül gazdag virágzatú, kitűnő csoportrözsza. *Adèle Jougant* × *Perle des Jardins*.

Comtesse Eva Starhemberg. Thea. Soupert-Notting. — A bokor erőteljes, igen szép növekedésű. Virágja nagy, telt, igen jól alkotott; bimbója hosszú, virágszirmai szélesek és szilárdak; színe tejfőlsárga, a közepén chróm-ockersárga, a külső szirmok szegélye gyengén rózsaszínű. Igen könnyen felnyílik s télen át jól hagyja magát hajtani s e mellett nagy állandóságot mutat. *Etendard de J. d'Arc* × *Sylphide*.

Dulce Bella. Thea. Bennett. — Virágja rezes rózsaszínű, nagy, telt, kellemesen illatozó. Növése erőteljes, bokros, gazdag virágzatú. Igen jó meglegházi rözsza.

Gribaldo Nicola. Thea. Soupert-Notting. — Bokra igen erőteljes növési, küsző; lombzata fénylő. Virágja igen nagy, jól telt, alakjára a *Molmaison*-hoz hasonló; színe ezüstös fehér testrózsaszínű alapon, közepén nankinsárgával színezve, a virágszirmok hátsó lapja izabella-rózsaszínű, kellemesen illatozó. Különösen lugasok és piramisok képzésére alkalmas. Igen kemény kitartó faj, mely az egyéves hajtásokon fukarabban, a kétéves fán azonban dúsán virít. *Bouquet d'or* × *Sylphide*.

May Rivers. Thea. Rivers. — Virágja a közepén világos citromsárga, külső szirmai tejfelfehérek; nagy, telt, kemény bokra erőteljes növési.

Princesse de Sarsina. Thea. Soupert-Notting — Bokra erős növési; virágja nagy, telt s szépen alakult; alapszíne világossárga, gyengéd rózsaszínnel keverve, közepén baraccsárga, aranyos cinnóberrel színezve; ragyogó és illatos, kitűnő őszszel virító rözsza. *Mad. I. ambard* × *Sulfureux*.

Souvenir de S. A. Prince. — Virágja tisztfehér. A *Souvenir d'un Ami* sportja s egyéb tulajdonságaiban megegyezik a törzsfajjal.

The Queen. Thea. Dingee-Conard. — Virágja tisztfehér, nagy, telt, könnyedén felnyíló, illatos. Bokra erős növési, gazdagon virító. Szintén a *Souvenir d'un Ami* állandó sportja.

White Perle. Thea. Nanz-Neuner. — Virágja csaknem fehér; nagy, telt, egyenes merev tartású, illatos. Bokra igen erőteljes s gazdagon virágzik. A *Perle des Jardins* állandósított sportja.

Astra. Thea-hybr. Geschwind. — Virágja test-rózsaszínű, szirmai néha világosabb foglaltal; nagy, telt, csészealaku, egyesével álló. Bokra mérsékelt növekedésű, igen dúsán virágzik.

Chloris. Thea-hybr. Geschwind. — Virágja világos bibor-karmazsin; nagy, néha igen nagy, igen telt. Bokra mérsékelt növekedésű s igen dús virágzatú. Egyike a legnagyobb theahybridáknak.

Gustave Régis. Thea-hybr. J. Pernet-Ducher. — Virágja félig telt, kanárisárga, közepén sáfrányszínű, a virágszirmok széle igen gyengéd karminnal szegélyezve. Virágzata rendesen magányos, csak ritkán ernyős 3—5 virággal. Bimbója hosszukás, szépen alkotott, sáfránysárga. A bokor növése erős és nyulánk, de nem küsző, a könnyedén elágazó hajtások számos, alig kiálló tüskékkel borítva. Terjedelmes lombzata fénylő világos-zöld. A *Journal des Roses* e. i. 9-ik számában színes ábráját találjuk.

Madame Testout. Thea-hybr. J. Pernet-Ducher. — Szép élénk rózsaszínű; virágja és bokra külémükre sokban hasonlítanak a *La France*-hoz; igen nagy, telt, gömbalaku, nagyon erősen illatozik. Hatalmas hajtásai sűrűn tüskézettek, nagy lombzata sötétzöld színű.

Maid of the Mist. (Ködlány.) Thea-hybr. Bennett. — Virágja fehér, hátsó lapján gyengéd rózsás; nagy, telt, bokra erőteljes. A *L. M. Fitzwilliam* állandósított sportja, azonban szirmai erősebbek s virágja kevésbé telt.

Triomphe de Pernet père. Thea-hybr. Pernet père. — Erős növési bokra igen jó fejlődésű; hajtásai egyenesek, szilárdak, lombzata és faja sötétben színezett. Virágja nagy, csaknem telt, szép élénkpiros, jó tartású. Bimbója jól megnyúl, thearözsza jelleggel bír, könnyedén nyílik fel. Virágzata gazdag, folytonosan megújuló. *Monsieur Désir* × *Général Jacqueminot*. (*Monsieur Désir* nevű thearözsza előtűnk ismeretlen. Tán az öreg úr ezt a rózsát tenyésztette, de nem hozta forgalomba a mit itt meg kellett volna említenie. Szerk.)

Anna Scharsach. Remont. Geschwind. — Virágja élénk rózsaszínű, élénkebb világos bíborszínű középpel; nagy, néha igen nagy, telt, csészealaku. A bokor növése erős, de zömök, a fagynak ellentáll. Mad. B. de Rothschild × Mad. Lauriol de Barny.

Cheshunt Scarlet. Remont. G. Paul. — Virágja igen vakító élénk skarlát-karmazsin színű, különösen mint hasadó bimbó; nagy, félig telt; bokra erős növése.

James Brownlow. Remont. A. Dickson. — Virágja fényes karminpiros; igen nagy, telt, illatos. Bokor növése erőteljes, gazdag virágzatu. Marquise de Castellane × Paul Neyron.

John D. Pawle. Remont. G. Paul. — Virága gazlagon bársnyos karminpiros, bíboros gesztenyeszinnel árnyékol; nagy, telt, csészealaku, bokra erős növése.

Joseph Degueid. Remont. Souperr-Notting. — Bokra erőteljes növekedésű, sudaras tartású.

Virágja nagy, telt, centifolia-alaku, külső szirmai zsindeyesek. Színezete fénylő karminlack, cinnoberrel árnyékol; a szirmok hátsó fölülete finom vérpáros. Igen illatos zórsa. Duchamel de Monceau × Charles Margottin.

Marchioness of Lorne. Remont. W. Paul. — Virágja rendkívül fényes ragyogó rózsaszínű, közepén karminnal könnyedén eláraszta; nagy, telt, csészealaku, terjedelmes szirmokkal. Bokra erős növése, folytonosan virágzó.

Margaret Hajwood. Remont. Hajwood. — Virágja fénylő rózsás-piros, igen nagy, telt, gömb-alaku. Bokra erős növése, penészmentes. A Clémence Joigneaux sportja.

Prinz Friedrich August von Sachsen. Remont. Pollmer. — Virágja bársnyos amarántpiros, kívülről violás-piros ragyogással; nagy, telt, néha tetőzetes, rendkívül illatos. Bokra erős növése, igen dúsan virágzik. A Van Houtte remontáns rózsá szár-mazéka.

Irodalmi szemle.

Classification des Roses Européennes, par le docteur E. Ripart. Különnyomat a belgiumi kir. növény-tani társulat jelentéséből: tome XXIX., 2 part., pp. 99—116. — Az ismeretes brüsseli rhodologus: François Crépin, bemutatja az egyesületnek ezt a szép munkát melyet az elhalt E. Ripart, Déséglise közreműködése mellett még 1871-ben dolgozott ki. E felosztás az európai rózsafajokat hét csoportra osztja, összesen 312 botanikai rózsafajjal.

Die süsse Eberesche. Sorbus aucuparia L., var. dulcis. — Az északi Morvaországban honos édes berkenye monografiája, e fás növénynek mesterileg kivitt színes ábrájával. Irta Franz Kraetzl, Liechtenstein uradalmi erdészfogalmazó. Kiadja Ed. Hölzl Bécsben. — Hazánk zordonabb, hegyes vidékeinek kertészei és erdészei nagy hasznát vehetik e művecskének.

A Rózsa Ujság olvasóköre.

(Folytatás.)

Red. Tidning för Trädgårdsodlare,
Experimentalfältet, Albano.
Szatmáry E., Szentés
Baresay K., Szeged
Dr. Takács B., Szombathely
Illésy Gyula, Gyoma
Spissich János, Pécs
Babos M., Torda
Kherndl J., Z.-N.-Réce
Sajó Gy., Debreczen
Herr Ágost, Véménd
Werner J. O., Bányatelep
Lukrits L., Wien
Komáromy T., Hird
Perczel L.-né, Bonyhád
Eczmann L., B.-Szombathely
Fékete J., Bánffy-Hunyad
Krnák M., B.-Csaba

Heid J., Laskafalu
Gróf Teleki E., Budapest
Deák K., N.-Bánya
József Főherczeg ur Ó. cs. és k. Fen-
sége, Aicsuthon
Krivány J., Arad
Justh-Pákozdy M., Orosháza
Konkoly J., Békés
Hepp J., Szabolcs
Kristóf J., Szabolcs
Cseh B., H.-Böszörmény
Horváth A., N.-Kőrös
Özv. Mezey A.-né, Apateleak
Sarlott Domokos, Arad
Zsupanszky L., Uj-Szivacz
Kálmán J., N.-Ladány
Otrokóczy L., Beremend
Otrubay K., Arad

Fortuner E.-né, Vác
Schumacher H., Cservenka
Beős K., Eperjes
Gáspár A., M.-Vásárhely
Hérics M., Ászár
Dr. Hadzsy J., Topolya
Walter A. F., G.-Kuchel
Fenzl V., Eger (Csehorsz.)
Handwerk F., Szabolcs
Nikitsér F., V.-Körtvélyes
Josst F., Teschen
Mraovits & Marits, Belgrád
Gärtner-Verein, Dornbach
Ronacher A., Velden
Bernhard V., Leitmeritz
Kroyer J., U.-Olberndorf
Hess J., Szabolcs
Chura F., N.-Bitse

Lesser L., Pregny-Genève
 Palm'sche Gärtnerei, Hohenkreutz
 Umlandt E., Meran-Obermais
 Dr. Nejedly, Wien-Purkersdorf
 Ehrlich J., Laxenburg
 Seippel H. L., Ostnigersleben
 Baun C., Cannstadt
 Pavič M., Záhgráb
 König Otto, Stockerau
 Grassl M., Erding
 Korselt & Co, Turnau
 Pollmer F., Grossenhain
 Siegmund J., Würbenthal
 Koloczek A., O.-Glogau

Richter A., Mühlheim
 Babée A., Fürth
 Schmidt K., Ingolstadt
 Thirring F., Sopron
 Don M. Vergara, Madrid
 Ohrt H., Oldenburg
 Lauche R., Abtmaundorf
 Vogel F. A., Laxenburg
 Deutsch S., N.-Beeskerek
 Kern F., Salzburg
 Gebrüder Schultheis, Steinfurth
 Melchior R., Pirna-Sedlitz
 Gärtner-Verein: Flora, Bonn
 Niemetz W. F., Temesvár

Buchner F., München
 Reif F., Krems
 Gorup J., Fiume
 Thunke G. Tütz
 Gebrüder Ketten, Luxemburg
 Barfuss J., Münster-Senden
 Halbentz & Engelmann, Zerbst
 Dr. J. E. Weiss, München
 Erhardt F., Bányatelep
 Fink's Gärtnerei, Wolfsanger
 Fischer, B.-Freiburg
 Gläser F., Landhut.

Danmark.

Thea-hybr. — Zeiner-Lassen.

Rózsa Ujság Pécs-Szabolcs.